Súd:	Krajský súd Nitra
Spisová značka:	9Co/317/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu:	4213215747
Dátum vydania rozhodnutia:	20. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Andrea Szombathová-Poláková
ECLI:	ECLI:SK:KSNR:2018:4213215747.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej a sudkýň Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a JUDr. Kataríny Marčekovej, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zast. Advokátska kancelária TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti žalovaným: 1. A. Q., nar. XX. XX. XXXX, bytom Y. XX/XX, H. Y., 2. T. L., nar. XX. XX. XXXX, bytom F. W., V., o zaplatenie 2.850,75 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 10. mája 2017 č. k. 14C/73/2014 - 203 takto

r o z h o d o l :

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .

Žalovaným v 1. a 2. rade náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol a rozhodol, že žalovaní v 1. a 2. rade nemajú právo na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 497, § 499, § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1, § 879j, § 52 ods. 2, § 53 ods. 1, 2, 3, 4 písm. b/, § 54 ods. 1, 2, § 524 ods. 1, 2, § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 1, § 2 písm. a/, b/, § 3 ods. 1, 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 92 ods. 8, § 2 ods. 1 zákona č. 438/2001 Z. z. o bankách a uviedol, že na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok č. 1175/2012/CE uzatvorenej medzi žalobcom a spoločnosťou Slovenská sporiteľňa, a. s. dňa 27. 09. 2012 žalobca nadobudol od svojho právneho predchodcu pohľadávku voči žalovaným v 1. a 2. rade titulom zmluvy o splátkovom úvere, pričom táto bola špecifikovaná v prílohe č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávok. Postúpenie pohľadávky bolo žalovaným v 1. a 2. rade oznámené písomným podaním právneho predchodcu žalobcu zo dňa 15. 10. 2012, ktoré bolo žalovanej v 2. rade zaslané dňa 15. 10. 2012 a žalovanému v 1. rade dňa 16. 10. 2012. Ako vyplynulo z prílohy zmluvy o postúpení pohľadávok, v čase postúpenia pohľadávky (t. j. k 27. 09. 2012) boli žalovaní v 1. a 2. rade v omeškaní s úhradou dlžnej sumy 1235 dní. Žalovaní v 1. a 2. rade uzatvorili s právnym predchodcom žalobcu dňa 25. 10. 2006 zmluvu o splátkovom úvere č. 0212311580. Na základe tejto zmluvy bol žalovaným v 1. a 2. rade poskytnutý úver vo výške 2.622,32 eura (79.000,- Sk), ktorý sa zaviazali vrátiť veriteľovi v mesačných splátkach po 38,01 eura (1.145,- Sk) v období od 10. 11. 2006 do 10. 10. 2016. Úroková sadzba bola ustálená vo výške 10,80 % ročne. RPMN bolo v zmluve ustálené vo výške 13,03 %. Žalovaní sa tiež zaviazali uhradiť poplatok za správu úveru vo výške 1,99 eura (60,- Sk) mesačne. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy boli všeobecné obchodné podmienky. Ako vyplynulo z prílohy k zmluve o postúpení pohľadávok, žalovaní v 1. a 2. rade titulom poskytnutého úveru ku dňu postúpenia pohľadávky dlhovali sumu 3.771,10 eura, ktorá pozostávala z nesplatenej istiny vo výške 3.147,85 eura, úroku vo výške 258,85 eura, úroku z omeškania vo výške 225,53 eura a ostatného príslušenstva vo výške 38,87 eura. Žalobca si v tomto konaní uplatnil na zaplatenie splátky úveru splatné

od 10. 08. 2010 do 10. 10. 2016 v počte 75 a celkovej výške 2.850,75 eura. Ako vyplynulo z výzvy k úhrade a oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 15. 10. 2012 vypracovanej žalobcom a adresovanej žalovaným v 1. a 2. rade, touto žalobca oznámil žalovaným, že pre porušenie zmluvy o úvere č. 212311580 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 15. 10. 2012. Zároveň vyčíslil svoju pohľadávku na sumu vo výške 3.934,68 eura a žalovaných v 1. a 2. rade vyzval na zaplatenie tejto sumy do 30. 10. 2012. V danom prípade sa žalobca podanou žalobou domáhal zaplatenia dlžnej sumy titulom zmluvy o splátkovom úvere uzavretej medzi spoločnosťou Slovenská sporiteľňa, a. s. a žalovanými v 1. a 2. rade v sume neuhradených splátok splatných v období od 10. 08. 2010 do 10. 10. 2016 vo výške 2.850,75 eura s príslušenstvom. Predmetom konania v tejto veci bol záväzok žalovaných v 1. a 2. rade, ktorý vznikol zo zmluvy o splátkovom úvere uzatvorenej v zmysle § 497 až § 507 Obchodného zákonníka, ktorá je však súčasne spotrebiteľskou zmluvou a na žalovaných v 1. a 2. rade je potrebné hľadieť ako na spotrebiteľov, pretože pri jej uzavieraní nekonali v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, teda na právny vzťah založený zmluvou o úvere je potrebné aplikovať aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka), a to cez odkaz podľa ustanovenia § 1 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka. Podľa názoru súdu uvedený záver vyplýva zo skutočnosti, že tzv. spotrebiteľské zmluvy (i keď sú upravené v Občianskom zákonníku) nepredstavujú osobitný zmluvný typ aplikovateľný len na občianskoprávne vzťahy, naopak, príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka je potrebné aplikovať na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ bez ohľadu na to, či ide o občianskoprávny alebo obchodnoprávny vzťah (vyplýva to najmä z toho, že ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách sú systematicky zaradené vo všeobecnej časti Občianskeho zákonníka, a teda nepredstavujú osobitný zmluvný typ zo záväzkovej časti). Preto na právny vzťah založený zmluvou o úvere aplikoval súd ustanovenia Obchodného zákonníka (čo sa týka konkrétnych práv a povinností), ako aj ustanovenia Občianskeho zákonníka (týkajúce sa spotrebiteľa a spotrebiteľských zmlúv). V tejto súvislosti súd upriamil pozornosť na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21. 04. 2015 (sp. zn. 3MCdo/14/2014), podľa ktorého ustanovenie § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa na právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou. V prejednávanej veci súd vykonaným dokazovaním, rešpektujúc rozhodnutie Krajského súdu v Nitre č. k. 9Co/256/2016-153 zo dňa 30. 11. 2016 a právny názor nadriadeného súdu v ňom vyjadrený, dospel k záveru, že v danej veci je potrebné bez ohľadu na štádium konania prioritne sa zaoberať otázkou vecnej legitimácie strán sporu v tomto konaní. Pasívnu vecnú legitimáciu žalovaných v 1. a 2. rade mal súd preukázanú, keďže ide o dlžníkov zo zmluvného vzťahu, plnenie z ktorého je predmetom tohto konania (pasívnu vecnú legitimáciu žalovaných v 1. a 2. rade žalobca preukázal predložením zmluvy o splátkovom úvere, plnenie z ktorej je predmetom sporu). Pokiaľ však ide o aktívnu vecnú legitimáciu žalobcu v tomto konaní, súd konštatoval, že v zmysle zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách žalobcu v tomto konaní zaťažovala povinnosť preukázať dodržanie postupu v zmysle § 92 ods. 8 citovaného zákona, t. j. že spoločnosť Slovenská sporiteľňa, a. s. ako veriteľ pohľadávky písomne vyzval žalovaných v 1. a 2. rade ako dlžníkov na úhradu dlhu a títo boli napriek výzve v omeškaní s jeho splácaním nepretržite 90 kalendárnych dní, keďže splnenie tohto postupu je predpokladom postúpenia splatnej pohľadávky, resp. jej časti banky voči dlžníkovi na tretiu osobu. Žalobca svoju aktívnu vecnú legitimáciu v konaní vyvodzoval z oznámenia o postúpení pohľadávky, ktoré zaslal jeho právny predchodca žalovaným v 1. a 2. rade. Tiež poukazoval na ustanovenie bodu 19.16 VOP, ustanovenie § 89 ods. 1 zákona č. 483/2001 Z. z. a rozhodnutia súdov SR. Súd v tejto súvislosti dospel k záveru, že na prípady postúpenia pohľadávok bánk je potrebné okrem všeobecného ustanovenia § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka aplikovať ustanovenia lex specialis, t.j. ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., keďže zákon o bankách v prípade bankových úverov poskytuje dlžníkom zákonnú ochranu pred zhoršením ich situácie v záväzkovo-právnom vzťahu z titulu bankového úveru. Banka je v prípade porušenia zmluvnej povinnosti dlžníka splácať úver riadne a včas oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, po doručení výzvy dlžníkovi, za podmienok stanovených v zákone o bankách, alebo zmluvu o úvere vypovedať, prípadne od nej odstúpiť, v súlade so všeobecnými obchodnými podmienkami. Banka túto možnosť v danom prípade zrejme nevyužila a žalobcovi postúpila pohľadávku bez toho, aby úver nadobudol mimoriadnu splatnosť, resp. aby zmluvný vzťah zanikol inak (výpoveďou, odstúpením). Pokiaľ ale nebola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, resp. pokiaľ zmluvný vzťah nezanikol výpoveďou alebo odstúpením od zmluvy, nie je možné urobiť záver o tom, že by predmetný úver bol ku dňu postúpenia splatný. Splatnými do tej doby sa mohli stať len jednotlivé splátky úveru, so zaplatením ktorých boli žalovaní v omeškaní. Z ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách vyplýva, že banka môže postúpiť inému subjektu iba tú časť pohľadávky, ktorá zodpovedá nesplácanému dlhu. Dôvodová správa k tomuto ustanoveniu (pôvodne

išlo o § 92 ods. 7) doslova uvádza: „V ods. 7 sa upravuje možnosť použiť inštitút postúpenia svojej pohľadávky zodpovedajúcej nesplácanému dlhu a to aj osobe, ktorá nie je bankou.“ Pokiaľ teda banka postúpila predmetnú pohľadávku z úveru v celom rozsahu žalobcovi, postupovala v rozpore s § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách. Totiž, keďže ku dňu postúpenia pohľadávky nebol splatným celý úver (nedošlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti), banka nebola oprávnená postúpiť svoju pohľadávku z úveru, vrátane úrokov z neho v celosti inému subjektu. Podľa názoru súdu úpravou § 92 ods. 8 (predtým 7) mal zákonodarca na mysli oprávnenie banky postúpiť časť peňažného záväzku, s ktorým je dlžník po stanovenú dobu, napriek písomnej výzve banky, v omeškaní. Uvedené ustanovenie by banku malo motivovať k tomu, aby podnikla určité kroky smerujúce k ukončeniu záväzkového vzťahu pri dlhodobom nesplácaní úveru dlžníkom a nemala by len počas celého trvania zmluvy každý mesiac pripisovať na účet dlžníka úroky, poplatky, úroky z omeškania a rôzne iné sankcie, aby sa dlh neustále zvyšoval. Takéto správanie banky nespĺňa požiadavku prístupu s odbornou starostlivosťou, ako to vyplýva zo zákona o ochrane spotrebiteľa. Nie je v záujme spotrebiteľa, aby po uzavretí úverovej zmluvy s bankou táto kedykoľvek, počas trvania záväzkového vzťahu postupovala pohľadávku voči spotrebiteľovi tretej osobe, ktorá napríklad nepodlieha dozoru a dohľadu NBS. Takéto konanie banky by sa priečilo účelu a zmyslu zákona o bankách, keďže poskytovanie úverov a ich správa je špecifickou, osobitne právnym predpisom upravenou činnosťou. Preto mal súd za to, že v danom prípade žalobcu zaťažovalo dôkazné bremeno preukázania splnenia podmienok špecifikovaných v ustanovení § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z.. Nakoľko žalobca dodržanie tohto postupu zo strany právneho predchodcu žalobcu nepreukázal, keď v priebehu konania ani len neučinil skutkové tvrdenie v tom smere, že by obchodná spoločnosť Slovenská sporiteľňa, a. s. vyzvala dlžníkov na splnenie svojho záväzku, s plnením ktorého boli v omeškaní a že dlžníci (žalovaní v 1. a 2. rade) boli napriek výzve nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke, súd bol nútený konštatovať, že žalobca nepreukázal svoje skutkové tvrdenie o tom, že je na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 27. 09. 2012 právnym nástupcom obchodnej spoločnosti Slovenská sporiteľňa, a. s. vo vzťahu k pohľadávke zo zmluvy č. 0212311580 uzatvorenej so žalovanými v 1. a 2. rade dňa 25. 10. 2006, a teda medzi právnym predchodcom žalobcu a žalobcom nedošlo k platnému postúpeniu pohľadávky, ktorá je predmetom tohto konania, keď zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách treba ohľadom inštitútu postúpenia pohľadávky považovať za lex specialis vo vzťahu k ustanoveniam Občianskeho zákonníka (konkrétne § 524 Občianskeho zákonníka). Zmluvu o postúpení pohľadávok z 15. 12. 2011 je preto potrebné považovať za neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka (pre rozpor so zákonom). Súd tiež poukázal na to, že v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách môže byť spôsobilým predmetom postúpenia len pohľadávka alebo jej časť, ktoré sú už splatné a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy, po ktorej bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. To znamená, že ku dňu 27. 09. 2012 právny predchodca žalobcu (pokiaľ do dňa 27. 09. 2012 neukončil záväzkovo-právny vzťah s dlžníkom, ktorú skutočnosť žalobca ani netvrdil) mohol postúpiť na tretiu osobu len tú časť svojej pohľadávky, ktorá bola ku dňu 27. 09. 2012 už splatná, a nie aj tú časť pohľadávky, u ktorej mala nastať splatnosť po postúpení pohľadávky. Pokiaľ žalobca poukazoval na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove ohľadne postúpenia pohľadávky banky a postupu podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. súd konštatoval, že s právnym názorom vysloveným súdom v týchto rozhodnutiach sa nestotožnil. Vychádzajúc zo záujmu spoločnosti na ochrane spotrebiteľov v zmluvných vzťahoch, v ktorých spotrebiteľ je slabšou zmluvnou stranou, ako aj vychádzajúc zo zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov (predovšetkým ustanovenie § 5b predmetného zákona, v ktorom je súdu uložené ex offo prihliadať na skutočnosti oslabujúce nárok dodávateľa voči spotrebiteľovi), mal súd za to, že spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktoré sú už splatnými (dospelé splátky) a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy po tom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonnými predpokladmi pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. Banka je teda oprávnená postúpiť časť peňažného záväzku, s úhradou ktorého je dlžník, napriek písomnej výzve banky, aktuálne v omeškaní viac ako 90 kalendárnych dní. Pokiaľ žalobca poukazoval na dohodu obchodnej spoločnosti Slovenská sporiteľňa, a. s. a žalovanými v 1. a 2. rade ohľadne VOP, ako aj bodu 19.16 VOP (v zmysle ktorého klient výslovne súhlasí s tým, že Banka je oprávnená kedykoľvek postúpiť akékoľvek svoje Pohľadávky, a to bez ohľadu na to, či sú budúce alebo súčasné, podmienené alebo nepodmienené, bez ohľadu na právny vzťah, z ktorého vyplývajú, ako aj bez ohľadu na to, či Banka vznesie v súvislosti s takouto Pohľadávkou akúkoľvek požiadavku, alebo nie, voči Klientovi na tretiu osobu, alebo previesť akékoľvek svoje záväzky na tretiu osobu. Klient je oprávnený postúpiť svoje pohľadávky voči Banke alebo previesť svoje záväzky voči nej na tretiu osobu výlučne s

predchádzajúcim písomným súhlasom Banky), súd konštatoval, že v prípade VOP nemožno hovoriť o individuálne dojednaných zmluvných podmienkach, pretože tieto sú veriteľom vopred naformulované a ich obsah spotrebiteľ nemôže nijakým spôsobom ovplyvniť, pričom súd vyslovil pochybnosť o tom, že bežný občan v čase uzavretia zmluvy má možnosť tieto VOP si podrobne preštudovať a pochopiť ich obsah, okrem toho sa táto dohoda týkala len účastníkov zmluvného vzťahu a nijako nevylučovala potrebu splnenia podmienok pre platné postúpenie pohľadávky banky na tretiu osobu v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávok, ktorý je v tomto smere lex specialis k Občianskemu zákonníku. Žalobca v konaní nepreukázal, že by Slovenská sporiteľňa, a. s. doručila žalovaným v 1. a 2. rade písomnú výzvu na splnenie omeškaného peňažného záväzku. Písomná výzva na splnenie je totiž jednou z podmienok platného postúpenia pohľadávky bankou. Výzva sa musí dostať do dispozičnej sféry dlžníka, lebo ide o tzv. faktický úkon, ktorý je nevyhnutnou podmienkou ďalšieho právneho úkonu, a to postúpenia pohľadávky bankou v prípade, ak klient banky je napriek písomnej výzve banky nepretržite v omeškaní dlhšie ako 90 kalendárnych dní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku. Nepredloženie tejto výzvy s doručenkou má za následok, že žalobca nepreukázal začatie plynutia lehoty trvania nepretržitého omeškania dlžníka banky dlhšieho ako 90 kalendárnych dní ako predpokladu pre platné postúpenie pohľadávky SLSP, a. s. v prospech žalobcu. Keďže súd postupom podľa § 295 CSP nemal preukázané súčasné splnenie oboch podmienok predpokladaných v § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., dospel k záveru, že zmluva o postúpení pohľadávok z 27. 09. 2012 v prospech žalobcu je neplatná s poukazom na § 41 Občianskeho zákonníka podľa § 39 Občianskeho zákonníka (pre rozpor s § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z.) v časti pohľadávky Slovenskej sporiteľne, a. s. voči žalovaným v rade 1. a 2. zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru č. 0212311580 z 25. 10. 2006 a žalobca v súvislosti s uvedenou zmluvou nie je veriteľom žalovaných v 1. a 2. rade. Pre nedostatok aktívnej vecnej legitimácie žalobcu súd žalobu v celom rozsahu zamietol. O nároku na náhradu trov konania (prvoinštančného i odvolacieho) súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a 396 ods. 1 CSP, keď žalovaní v 1. a 2. rade boli tou stranou sporu, ktorá bola s ohľadom na výsledok konania v konaní plne úspešná. Nakoľko však žalovaným v 1. a 2. rade preukázateľne v súvislosti s týmito konaniami žiadne trovy nevznikli a ani si ich náhradu neuplatnili, súd vyslovil, že žalovaní v 1. a 2. rade nemajú právo na náhradu trov konania, hoci im tento nárok vznikol.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol v zákonnej lehote odvolaním žalobca z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. K možnosti postúpenia len splatnej pohľadávky uviedol, že ak by aj pripustil, že ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB upravuje podmienky platnosti postúpenia pohľadávky banky na inú osobu, tak má za to, že okresný súd vec nesprávne právne posúdil, ak posúdil, že pohľadávka zodpovedajúca peňažnému záväzku predstavuje len splatné splátky úveru a len tieto tvoria pohľadávku zodpovedajúcu nesplácanému dlhu žalovaného zo zmluvy o úvere. Žalobca považuje za nesporné, že dlh žalovaných vznikol už splnením záväzku postupcu, t.j. peňažný záväzok žalovaných vznikol už poskytnutím dohodnutej sumy peňažných prostriedkov v prospech žalovaných. Dohoda zmluvných strán o vrátení poskytnutých peňažných prostriedkov s úrokmi v pravidelných mesačných splátkach nemá žiadny vplyv na výšku alebo existenciu dlhu dlžníka, týka sa výlučne spôsobu zaplatenia jeho dlhu a závisí výlučne od vôle veriteľa. Žalobca na základe uvedeného považuje za absurdné, ak súd pod pojmom pohľadávka zodpovedajúca peňažnému záväzku rozumie v prípade vracania poskytnutých peňažných prostriedkov zo zmluvy o úvere len tie mesačné splátky úveru, ktoré sa už stali splatnými. Pohľadávka zodpovedajúca peňažnému dlhu zo zmluvy o úvere podľa názoru žalobcu predstavuje zostatok dlhu žalovaných, ktorý vznikol poskytnutím peňažných prostriedkov v prospech žalovaných, t. j. takúto pohľadávku tvoria nielen nezaplatené a splatné splátky úveru, ale aj nezaplatené a doposiaľ nesplatné splátky úveru. V nadväznosti na uvedené žalobca zastáva názor, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru postupcom nie je podmienkou pre platné postúpenie pohľadávky. Dodal, že ani zo znenia ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB nevyplýva, že predmetom postúpenia môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je už splatná. Ak by zákonodarca v predmetnom ustanovení mienil upraviť oprávnenie banky postúpiť na inú osobu len peňažný záväzok, ktorý je už splatný, potom by druhá veta ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB bola v praxi neaplikovateľná a nadbytočná, nakoľko v prípade, ak by dlžník pred postúpením pohľadávky uhradil banke omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane príslušenstva, tak by už banka nemala čo postupovať, a teda banka by ani nemala aké právo uplatňovať. Ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB ukladá banke podmienky, ktoré je zo strany banky potrebné splniť, aby sa banka voči svojmu klientovi nedopustila porušenia bankového tajomstva. Toto ustanovenie vyžaduje, aby bol dlžník pred postúpením pohľadávky v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych

dní a aby bol bankou kedykoľvek za trvania omeškania vyzvaný na zaplatenie aspoň časti svojho peňažného záväzku. Žalovaní boli v nepretržitom omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi dlhšie ako 90 kalendárnych dní a zároveň boli postupcom vyzvaní na úhradu omeškaných splátok výzvou zo dňa 25. 09. 2008. Keďže tieto skutkové tvrdenia neboli protistranou popreté, v zmysle ustanovenia § 151 ods. 1 CSP ich bolo potrebné považovať za tzv. nesporné skutkové tvrdenia. Súd prvej inštancie preto dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, nakoľko v konaní bolo nespornými skutkovými tvrdeniami a tiež predloženými listinnými dôkazmi preukázané, že žalovaní boli v čase postúpenia pohľadávky, napriek písomnej výzve postupcu, v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní, a teda bolo preukázané, že zo strany postupcu nedošlo k porušeniu ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB a porušeniu bankového tajomstva. Nakoľko ustanovenie § 89 ods. 1 ZoB pripúšťa úpravu vzťahov medzi bankou a klientom odchylne od ustanovení ZoB, pričom ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB nevylučuje odchylnú úpravu vzájomných vzťahov, zmluvné strany si dohodli otázku postúpenia odchylne od predmetného zákona, a to v bode 19.16 všeobecných obchodných podmienok. Žalobca v konaní predložil relevantné oznámenia postupcu žalovaným o postúpení pohľadávky, ktoré bez ďalšieho zakladajú aktívnu legitimáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky a okresný súd mal povinnosť z týchto oznámení vychádzať bez toho, aby ako prejudiciálnu otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení. Ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB nemožno spájať s aktívnou legitimáciou žalobcu ako postupníka pohľadávky. Zo znenia zákona nevyplýva, že by podmienky uvedené v predmetom ustanovení podmieňovali platnosť právneho úkonu postúpenia pohľadávky. S nedoručením výzvy nemôže byť spojená sankcia v podobe neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok, ale len sankcia vyplývajúca zo ZoB, konkrétne zodpovednosť banky v zmysle ustanovenia § 50 ods. 1 ZoB. Žalovaní boli ku dňu postúpenia pohľadávky v omeškaní po dobu 1235 dní, teda súčet všetkých omeškaní žalovaných s plnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke presiahol jeden rok. Vzhľadom na omeškanie žalovaných viac ako rok postupca by konal v súlade s § 92 ods. 8 ZoB aj v takom prípade, ak by písomnú výzvu žalovanému nezasielal. Z uvedených dôvodov žalobca zastáva názor, že mu vznikol nárok na úhradu uplatnených splátok spolu s príslušným úrokom z omeškania. Aktívnu legitimáciu žalobca preukázal predloženým oznámením o postúpení pohľadávky zo strany postupcu, ako aj zmluvou o postúpení pohľadávok spolu s príslušnou časťou prílohy k zmluve o postúpení pohľadávok. Splnenie podmienok v zmysle § 92 ods. 8 ZoB žalobca preukázal prílohou č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávok a platobnou históriou úveru. Z uvedených dôvodov navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a žalobe žalobcu vyhovieť, alebo ho zrušiť a vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcu (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP), prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania, s verejným vyhlásením rozsudku a po prejednaní veci dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

4. Predmetom konania je žaloba žalobcu voči žalovaným v 1. a 2. rade na zaplatenie sumy 2.850,75 eura spolu s príslušenstvom a náhradou trov konania na tom skutkovom základe, že žalovaní v 1. a 2. rade s jeho právnym predchodcom (spoločnosťou Slovenská sporiteľňa, a. s.) uzatvorili dňa 25. 10. 2006 zmluvu č. 212311580, na základe ktorej im boli poskytnuté finančné prostriedky, ktoré sa zaviazali riadne splatiť. Celková dlžná suma ku dňu postúpenia pohľadávky predstavovala sumu 3.771,10 eura (z toho dlžná istina 3.147,85 eura, riadny úrok vo výške 358,85 eura, úrok z omeškania vo výške 225,53 eura a ostatné príslušenstvo vo výške 38,87 eura). Podanou žalobou si uplatnil na zaplatenie dlžné splátky splatné v období od 10. 08. 2010 do 10. 10. 2016 v počte 75 a celkovej výške 2.850,75 eura. Splátky pôvodne splatné od 20. 11. 2012 do 10. 10. 2016 sa stali splatnými dňa 03. 11. 2012, kedy žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru. Zároveň si uplatnil na zaplatenie úrok z omeškania vyčíslený za obdobie od 11. 08. 2010 do 03. 11. 2012 vo výške 105,88 eura a úrok z omeškania vo výške 8,75% ročne zo sumy 2.850,75 eura od 04. 11. 2012 do zaplatenia. Konajúci súd rozsudkom zo dňa 02. 07. 2015 č. k. 14C/73/2014-119 žalobu v celom rozsahu zamietol, pretože mal za to, že uplatnené právo žalobcu je premlčané. V dôsledku odvolania žalobcu Krajský súd v Nitre uznesením zo dňa 30. novembra 2016 č. k. 9Co/256/2016-153 tento rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Následne súd prvej inštancie rozhodol vo veci napadnutým rozsudkom.

5. Podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté predo dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

6. Podľa § 470 ods. 2 prvej vety CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali predo dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

7. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

8. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania (okrem prípadov uvedených v ustanovení § 379 CSP), tak aj dôvodmi podaného odvolania. Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmavacej činnosti odvolacieho súdu.

10. Po prejednaní veci odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne, keď súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci a vec aj správne právne posúdil a v otázke rozhodujúcej pre posúdenie danej veci - v otázke aktívnej legitimácie žalobcu je rozhodnutie správne. S poukazom na uvedené, odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne, v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil, a keďže sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia stotožňuje, na tieto dôvody v zmysle ustanovenia § 387 ods. 2 CSP odkazuje.

11. Na potvrdenie záverov súdu prvej inštancie, s ohľadom na dôvody podaného odvolania žalobcu, odvolací súd udáva, že v prejednávanej veci bolo zrejmé, že vzťah medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanými vznikol z bankového úveru, ktorý je regulovaný špeciálnou právnou úpravou, a to Zákonom o bankách, ktorý je vo vzťahu k Občianskemu zákonníku predpisom s charakterom lex specialis. Keďže k postúpeniu pohľadávky v danej veci došlo medzi bankou a nebankovým subjektom, okrem všeobecnej úpravy postúpenia pohľadávky podľa Občianskeho zákonníka je potrebné zohľadniť aj špeciálnu úpravu týkajúcu sa postúpenia pohľadávky podľa Zákona o bankách, zakotvenú v ustanovení § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. Toto ustanovenie sprísňuje zákonné predpoklady postúpenia bankovej pohľadávky z dôvodu, že po postúpení pohľadávky rôznym subjektom už nad pohľadávkou nie vždy je zachovaná kontinuita dôležitého dohľadu centrálnej banky, ktorá je dôležitá v priebehu trvania úverového vzťahu. Podmienky uvedené v predmetnom ustanovení podmieňujú platnosť právneho úkonu postúpenia pohľadávky, pričom súd prvej inštancie ustálil správny právny záver, keď uviedol, že právny predchodca žalobcu splnenie týchto podmienok nepreukázal, keď nepreukázal doručenie takejto výzvy žalovaným. Uvedený predpoklad je zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky a musí byť splnený v čase postúpenia pohľadávky. Súd prvej inštancie sa tak správne vysporiadal s otázkou aktívnej vecnej legitimácie žalobcu, keď mal za to, že táto v predmetnom konaní nie je daná, keď žalobca nepredložil súdu dôkazy o tom, že by jeho právny predchodca účinne vyzval žalovaných na plnenie, teda túto skutočnosť nepreukázal. Súd prvej inštancie tak správne postupoval, keď žalobu z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitimácie žalobcu zamietol. S ohľadom na dôvod zamietnutia žaloby a nenaplnenie zákonného predpokladu pre platné postúpenie pohľadávky je potom ďalšia argumentácia žalobcu v podanom odvolaní, týkajúca sa splatnosti pohľadávky bezpredmetná.

12. Je preto potrebné konštatovať, že správnym bol záver súdu prvej inštancie o tom, že právny predchodca žalobcu bol oprávnený postúpiť svoju pohľadávku voči žalovaným len po tom, ak boli žalovaní napriek písomnej výzve nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní s plnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke, a to aj bez súhlasu žalovaného. V prípade, že takéto predpoklady splnené neboli, resp. z vykonaného dokazovania ich splnenie nevyplynulo, bolo potrebné na takúto pohľadávku hľadieť ako na nepostupiteľnú, teda pohľadávku, ktorej postúpenie by bolo v priamom rozpore so zákonom. Z tohto dôvodu potom samotná zmluva o postúpení pohľadávky v časti týkajúcej sa takejto nepostupiteľnej pohľadávky bola absolútne neplatným právnym úkonom, na ktorú neplatnosť je povinný súd v konaní ex offo aj bez námietky žalovaného prihliadať. K argumentácii žalobcu, že skutkové tvrdenia o výzve postupcu na úhradu omeškaných splátok žalovanými pred postúpením pohľadávky neboli rozporované, a preto sú v zmysle ustanovenia § 151 CSP nesporné,

odvolací súd udáva, že žalobca takéto podstatné skutkové tvrdenie o doručení výzvy na plnenie pred postúpením pohľadávky v konaní ani neprezentoval, a preto nemožno hovoriť ani o jeho prípadnej nespornosti z dôvodu, že by nebolo žalovanými rozporované. K námietke žalobcu ohľadne aplikácie ustanovenia § 89 ods. 1 Zákona o bankách je potrebné uviesť, že toto ustanovenie je v znení, ako ho uvádza žalobca, účinné až od 10. 06. 2013, pričom úverová zmluva v danej veci bola uzavretá 25. 10. 2006, teda toto ustanovenie na danú vec nemožno aplikovať a táto námietka žalobcu je z tohto dôvodu nedôvodná. Pokiaľ žalobca v tejto súvislosti argumentuje i s poukazom na bod 19.16 všeobecných obchodných podmienok a na súhlas žalovaných s tým, že banka je oprávnená kedykoľvek postúpiť akékoľvek svoje pohľadávky, je potrebné uviesť, že takáto dohoda zmluvných strán jednak odporuje § 92 ods. 8 zákona o bankách a výrazne skracuje žalovaným lehotu na plnenie omeškaného dlhu oproti zákonnej úprave (§ 92 ods. 8 zákona o bankách). Navyše, toto ustanovenie všeobecných obchodných podmienok je súčasťou tzv. formulárových obchodných podmienok právneho predchodcu žalobcu, ktoré žalovaní nemohli pri uzatváraní zmluvy nijako ovplyvniť. Takéto dojednanie je dojednaním neplatným, odporujúcim ustanoveniu § 92 ods. 8 zákona o bankách.

13. Odvolací súd ešte dodáva, že s touto otázkou sa už vo svojom rozhodnutí vyporiadal aj NS SR v rozhodnutí sp. zn. 7Cdo 26/2017 zo dňa 28. marca 2018, v ktorom k ustanoveniu § 92 ods. 8 Zákona o bankách uviedol, že pre správne pochopenie významu a povahy tejto právnej úpravy podľa názoru dovolacieho súdu nepostačuje vychádzať z jej zaradenia do konkrétnej časti zákona, či dokonca do určitého zákona, ale nevyhnutným je práve posúdenie, či posudzovaná úprava reguluje správanie subjektov verejného práva, alebo naopak, dopadá na súkromnoprávne konanie. Rozborom ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách, ktoré od schválenia pôvodného znenia zákona do času uzavretia zmluvy o úvere treba dospieť k tomu, že celkom jednoznačne definuje podmienky, za akých možno, resp. nemožno postúpiť pohľadávku patriacu banke buď inej banke, alebo aj subjektu, ktorý nie je bankou. Prvá veta ustanovenia definuje dve takéto podmienky, z ktorých prvou je písomná výzva banky uvažujúcej o postúpení riadne nesplácanej úverovej pohľadávky klientovi, aby pohľadávku splnil a druhou nepretržité viac než 90 dní trvajúce omeškanie klienta s plnením čo i len časti jeho peňažného záväzku zodpovedajúceho pohľadávke banky. Druhá veta potom obsahuje úpravu situácie, v ktorej banka uplatniť právo pohľadávku postúpiť nebude môcť a to vtedy, ak klient ešte pred postúpením svoj omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva splní; okrem nej ale tiež prípad, v ktorom práve zmienené obmedzenie banky existovať nebude - vtedy, ak súčet všetkých omeškaní klienta so plnením čo len časti toho istého peňažného záväzku zákonom trval kvalifikovaný čas presahujúci jeden rok. Ostatná veta ustanovenia je potom z pohľadu správnosti uchopenia problému nižšími súdmi bez významu, nakoľko táto vymedzuje len povinnosť odovzdania postupníkom postupcovi aj dokumentácie preukazujúcej tzv. život právneho vzťahu a úpravu týkajúcu sa samotného bankového tajomstva a jeho prelomenia. Za neudržateľnú považoval argumentáciu, podľa ktorej v prípade súčtu všetkých omeškaní úverového dlžníka trvajúceho viac než rok sa nemusí trvať ani na výzve banky klientovi pred postúpením pohľadávky, keď časť úpravy o tom, že skôr uvedené neplatí, sa vzťahuje výlučne na zachovanie práva banky uplatniť právo na postúpenie pohľadávky napriek neskoršiemu plneniu klienta, a nie aj na ustúpenie od podmienok, za ktorých k postúpeniu možno pristúpiť. Uviedol, že ak zákonným dôsledkom rozporu právneho úkonu so zákonom je v sfére súkromného práva jeho neplatnosť, neexistuje prakticky žiadny priestor pre inú interpretáciu úpravy rozhodnej aj pre výsledok konania v prejednávanej veci než tú, že podmienky podľa § 92 ods. 8 vety prvej Zákona o bankách, za splnenia ktorých môže banka postúpiť svoju pohľadávku inému subjektu, sú z povahy veci podmienkami, bez plnenia ktorých k postúpeniu prísť nesmie. Nerešpektovanie takejto právnej úpravy má potom za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom.

14. Vzhľadom na dôvody uvedené vyššie, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

15. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd tak, že žalovaným v 1. a 2. rade náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, i keď vzhľadom na výsledok odvolacieho konania by bolo namieste priznať im náhradu trov odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V danej veci však priznanie náhrady trov konania vylučovala skutočnosť, že žalovaným v odvolacom konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).
V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).
Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).